

Notitie onderzoek indirecte subsidies.

1. Aanleiding

Voor 2021 staat een nieuw subsidieprogramma op de planning. De voorbereidingen hiervoor zijn in volle gang en de gemeenteraad is daarbij betrokken. In november 2020 zal de gemeenteraad gevraagd worden het nieuwe subsidieprogramma vast te stellen.

In de aanloop naar deze besluitvorming is vanuit de raad de vraag gesteld of het mogelijk is om ook in beeld te brengen welke indirecte subsidies door de gemeente feitelijk worden verstrekt.

Dit om een completer beeld te krijgen van de totale subsidieomvang.

Maar wat zijn nu indirecte subsidies?

Een gangbare definitie van indirecte subsidies is:

De levering van goederen of diensten van de gemeente aan organisaties en individuen, die niet inbegrepen zijn in een directe subsidie en die niet in rekening worden gebracht. Hierbij kan gedacht worden aan het verhuren van accommodaties tegen niet kostendekkende tarieven, aan diensten in natura (menskracht) of aan materieel (bijvoorbeeld hekken bij evenementen). Het betreft dus een materiële of financiële begunstiging van derden, buiten de subsidiestaat om, om de realisatie van een gemeentelijk doel te bewerkstelligen.

Daarbij dringt zich de vraag op in hoeverre al die kosten ook in beeld gebracht kunnen worden, omdat eenvoudigweg niet alle werkzaamheden en activiteiten zijn gelabeld met een 'prijskaartje'. Daarom is in overleg met het presidium naar een werkbaar kader gezocht en bepaald welke kosten wel of niet meegenomen moeten worden.

Kader:

Het met het presidium overeengekomen kader is als volgt:

1. De partijen die zijn opgenomen in het subsidieprogramma en structureel een subsidie ontvangen.
2. De begroting 2020. Deze geldt als uitgangspunt wat betreft de kosten en baten die gehanteerd zullen worden, waarbij:
 - a) De personeelskosten slechts in beeld worden gebracht indien deze in de begroting zijn opgenomen en direct worden toebedeeld aan een gesubsidieerde partij en/ of de personeelskosten om andere redenen direct kunnen worden gelinkt aan een gesubsidieerde partij.
 - b) De accommodatiekosten slechts in beeld gebracht worden indien deze een directe link hebben met het gebruik door een of meerdere gesubsidieerde partijen. Het betreft uitsluitend die accommodaties die bedoeld zijn voor de uitoefening van activiteiten door gesubsidieerde partijen. Denk hierbij aan sporthallen, gemeenschapshuizen en clubgebouwen.
 - c) Overige kosten buiten beschouwing worden gelaten.

2. Onderzoekopzet

Naar aanleiding van de gestelde kaders is bij de uitwerking van de opdracht het volgende gebleken:

a. Begroting 2019 in plaats van 2020:

Gebleken is dat in tegenstelling tot voorgaande jaren voor het jaar 2020 geen hardcopy van het Staat van baten en lasten - bijlagenboek begroting is gemaakt. Alle begrotingsposten en subcategorieën met omschrijvingen kunnen met ingang van 2020 alleen nog digitaal worden geraadpleegd.

Voor dit onderzoek helaas een omslachtige en tijdrovende manier van werken. Uit efficiency-overwegingen is daarom gekozen om, in afwijking van de gestelde kaders, de cijfers uit de begroting 2019 te hanteren. Hiervoor is namelijk wel een hardcopy beschikbaar. De verwachting is dat de cijfers 2019, afgezien van een prijsindex, slechts marginaal zullen afwijken van die van 2020.

b. Personeelskosten:

Bedoeling is om slechts die personeelskosten in beeld te brengen indien deze in de begroting zijn opgenomen en direct worden toebedeeld aan een gesubsidieerde partij en/ of de personeelskosten om andere redenen direct kunnen worden gelinkt aan een gesubsidieerde partij. In het bijlagenboek van de begroting staan de gesubsidieerde instellingen opgenomen onder een bepaald 'beheersproduct'. Bijvoorbeeld sportpark 't Heereind Beek en Donk staat onder beheersproduct 6.531.10.

Per beheersproduct zijn de verschillende kosten en baten opgenomen onder categorienummers. Zo zijn 'loonsomkosten' opgenomen onder categorienummer 10.000.

Het komt voor dat beheersproducten betrekking hebben op meerdere gesubsidieerde organisaties of op slechts één organisatie net zoals bij sportpark 't Heereind. Deze kosten worden in de overzichtstabel aangeduid met 'loonkosten specifiek'.

Ingeval er meerdere gesubsidieerde organisaties onder een beheersproduct staan, dan zijn de daarbij behorende loonsomkosten niet terug te herleiden naar de betreffende organisaties. Dit zou alleen mogelijk zijn indien de ambtelijke uren worden geregistreerd, maar dat is in de organisatie niet meer gebruikelijk. Deze kosten worden in de overzichtstabel aangeduid met 'loonkosten verdeeld op basis van cluster'. Deze kosten worden gelijkmatig verdeeld over de betreffende gesubsidieerde organisaties.

c. Accommodatiekosten:

Bedoeling is om slechts die accommodatiekosten in beeld te brengen die een directe link hebben met het gebruik door een of meerdere gesubsidieerde partijen. Het betreft uitsluitend die accommodaties die bedoeld zijn voor de uitoefening van activiteiten door gesubsidieerde partijen.

Alleen die accommodatiekosten die direct kunnen worden toegerekend aan één specifieke gebruiker zijn aan de betreffende gesubsidieerde vereniging toegerekend. Denk hierbij aan de buitensportaccommodaties zoals voetbalaccommodaties.

Als aanvulling op de gestelde kaders zijn voor alle gemeentelijke accommodaties – dus niet de geprivatiseerde accommodaties – wel de kosten/baten in beeld gebracht. Geen enkele accommodatie blijkt kostenneutraal geëxploiteerd te worden.

Indien het beleid zou zijn dat alle gemeentelijke accommodaties kostenneutraal geëxploiteerd moeten worden, dan heeft dat een enorme impact op de huurtarieven.

Als voorbeeld zijn voor enkele sportverenigingen, waarvan het gebruik en de huurafracht bekend is, huurberekeningen gemaakt die zouden moeten leiden tot een kostendekkende huur.

Een en ander op basis van de huidige dekkingsgraad.

3. Onderzoeksresultaat

3.1. Overzicht subsidieprogramma inclusief indirecte subsidies.

Tabel 1.

Cluster 1	Sport, Vrije Tijd en Zorg voor elkaar.				
	65 organisaties.				
	Directe subsidie 2019:				€ 271.330,00
	Indirecte subsidies:				
	loonsomkosten specifiek toerekenbaar	€	34.726,00		
	loonsomkosten verdeeld op basis van hetzelfde grootboeknr.	€	32.657,00		
	Accommodatiekosten	€	382.437,00		
	Totaal indirecte subsidies cluster 1	€	449.820,00		
Cluster 2	Kunst en (volks)cultuur				
	32 organisaties				
	Directe subsidies 2019:				€ 111.352,00
	Indirecte subsidies:				
	loonsomkosten specifiek toerekenbaar	€	2.002,00		
	loonsomkosten verdeeld op basis van hetzelfde grootboeknr.	€	29.630,00		
	Accommodatiekosten	€	333,00		
	Totaal indirecte subsidies cluster 2	€	31.965,00		
Cluster 3	Algemene en lokaal toegankelijke voorzieningen welzijn en zorg				
	46 organisaties				
	Directe subsidies 2019:				€ 3.388.788,00
	Indirecte subsidies:				
	loonsomkosten specifiek toerekenbaar	€	68.254,00		
	loonsomkosten verdeeld op basis van hetzelfde grootboeknr.	€	32.036,00		
	Accommodatiekosten	€	-76.195,00		
	Totaal indirecte subsidies cluster 3	€	24.095,00		
Cluster 4	Preventie en Zorg				
	7 organisaties				
	Directe subsidies 2019:				€ 83.698,00
	loonsomkosten specifiek toerekenbaar	€	43.204,00		
	Accommodatiekosten	€	19.780,00		
	Totaal indirecte subsidies cluster 3	€	62.984,00		
			Totaal indirecte subsidies	€	568.864,00
			Totaal directe subsidies	€	3.855.168,00
			Totaal	€	4.424.032,00

Toelichting:

Indien we bovenstaande cijfers afzetten tegen het aantal organisaties en dus de gemiddelden berekenen, dan geeft dit het volgende beeld.

Tabel 2.

	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4
Aantal organisaties	65	32	46	7
Gemiddeld subsidie	€ 4.174,31	€ 3.479,75	€ 73.669,30	€ 11.956,86
Gemiddelde loonkosten (direct + cluster)	€ 1.036,66	€ 988,50	€ 2.180,22	€ 6.172,00
Gemiddelde accommodatiekosten	€ 5.883,65	€ 10,41	€ -1.656,41	€ 2.825,71

In cluster 1 zijn de gemiddelde accommodatiekosten het hoogst. Dit komt door de toerekening van de buitensportaccommodatiekosten aan de gesubsidieerde verenigingen.

In cluster 2 lijken de gemiddelde accommodatiekosten het laagst. Toch is dit niet zo, omdat in dit cluster vooral de instellingen zijn opgenomen die gebruik maken van de gemeenschapshuizen. Zoals onder 2 staat aangegeven zijn de accommodatiekosten van de gemeenschapshuizen niet doorberekend aan de gebruikers, maar afzonderlijk vermeld. Zie tabel 3.

In cluster 3 is het gemiddeld subsidiebedrag het hoogst. De verstrekte subsidies gaan daarbij veelal naar professionele organisaties. Tegelijkertijd zijn daar de accommodatiekosten negatief. Dit wordt veroorzaakt door de inkomsten uit kostendekkende verhuur van ruimtes aan kinderopvangorganisaties. De feitelijke kosten voor de kinderopvangaccommodaties maakten onderdeel uit van de exploitatieopzetten van de voorzieningenclusters (inmiddels afgesloten) en komen in de begroting dus niet terug.

Zonder kinderopvang zouden de accommodatiekosten voor dit cluster uitkomen op € 4.227,-.

Cluster 4 betreft 7 soorten projectsubsidies waar meerdere organisaties of nieuwe initiatieven een beroep op kunnen doen. Dit vraagt relatief meer ambtelijke inzet, wat de relatief hoge loonkosten verklaart.

3.2. Kosten en baten sporthallen, sportparken en gemeenschapshuizen:

Voor de sporthallen en gymzalen zijn de inkomsten gemiddeld 32% van de totale kosten. Alleen uit huur aan sportverenigingen is de dekking gemiddeld 19%. De overige inkomsten bestaan uit vergoedingen vanuit onderwijs en opbrengsten uit de kantine.

De dekking voor de sportparken is gemiddeld 18% dus nagenoeg gelijk aan de sporthallen.

Tabel 3.

	Kosten	Baten		huur kantine	Saldo	Dekkingsgraad:		Dekkingsgraad sport t.o.v. saldo tekort
		huuropbrengst Sport	vergoeding onderwijs			Sportgebruik	Totaal	
Sporthal D'n Ekker	€ 291.683,00	€ 62.367,00	€ 38.944,00	€ 7.200,00	€ -183.172,00	21%	35%	34%
Sporthal de Klumper	€ 112.013,00	€ 22.154,00	€ 8.779,00	€ 6.911,00	€ -74.169,00	20%	28%	30%
Gymzaal Schoolstraat	€ 32.014,00	€ 3.450,00	€ 3.279,00	€ -	€ -25.285,00	11%	21%	14%
Gymzaal J.van Rixtelstraat	€ 26.464,00	€ 3.463,00	€ 8.526,00	€ -	€ -14.475,00	13%	45%	24%
Gymzaal Otterweg	€ 31.346,00	€ 10.436,00	€ 9.760,00	€ -	€ -11.150,00	33%	64%	94%
Sporthal De Dreef	€ 71.014,00	€ 7.806,00	€ -	€ -	€ -63.208,00	11%	11%	12%
Totaal	€ 564.534,00	€ 109.676,00	€ 69.288,00	€ 14.111,00	€ -371.459,00	19%	32%	30%
Sportpark 't Heereind	€ 90.366,00	€ 17.522,00	€ -	€ -	€ -72.844,00	19%		
Sportpark 't Lujtelaar	€ 80.297,00	€ 12.343,00	€ -	€ -	€ -67.954,00	15%		
Sportpark De Heibunders	€ 77.822,00	€ 15.583,00	€ -	€ -	€ -62.239,00	20%		
Sportpark de Hut	€ 75.815,00	€ 13.914,00	€ -	€ -	€ -61.901,00	18%		
Totaal	€ 324.300,00	€ 59.362,00	€ -	€ -	€ -264.938,00	18%	gemiddeld	
Sociaal cultureel:								
Ontmoetingscentrum	€ 237.418,00	€ -	€ -	€ -	€ -237.418,00	0%		
De Dreef	€ 189.246,00	€ -	€ -	€ -	€ -189.246,00	0%		
Dorpshuis	€ 192.825,00	€ 1,00	€ -	€ -	€ -192.824,00	0%		
Buurthuis	€ 137.020,00	€ 11.040,00	€ -	€ -	€ -125.980,00	8%		
Totaal	€ 756.509,00	€ 11.041,00	€ -	€ -	€ -745.468,00	1%	gemiddeld	

3.3. Kostendekkende huur.

Voor onderstaande verenigingen is een berekening gemaakt van wat zij aan huur zouden moeten betalen om te komen tot een kostendekkende huur. Hierbij is de aanname gemaakt dat de overige inkomsten (vergoedingen onderwijs en opbrengsten kantine) gelijk blijven. Indien de huuropbrengsten worden afgezet tegen het exploitatietekort kan het dekkingspercentage berekend worden om te komen tot een kostendekkende huur.

Voor sporthal D'n Ekker en De Klumper is indicatief voor gesubsidieerde sportverenigingen een berekening gemaakt wat de huur zou moeten zijn om dit op een kostendekkend niveau te brengen. Gemiddeld genomen zou de huur verdrievoudigd moeten worden om te komen tot een kostendekkende huur.

Tabel 4.

Indirecte subsidies gebruikers sporthallen op basis van dekkingsgraad:				
Aanname hierbij is dat overige inkomsten van onderwijs en kantine gelijk blijven.				
Sporthal D'n Ekker		dekkings%	kostendekkende huur	Vershil is indirecte subsidie
Vereniging	betaalde huur	34%	100%	
Handbalvereniging Bedo	€ 13.717,81		€ 40.346,50	€ 26.628,69
Volleybalver. Bedovo	€ 11.290,39		€ 33.207,03	€ 21.916,64
KPJ Beek en Donk	€ 1.342,23		€ 3.947,74	€ 2.605,51
Badmintonver. Mixed	€ 8.639,56		€ 25.410,47	€ 16.770,91
Sporthal De Klumper		30%		
Badmintonvereniging Lieshout	€ 2.607,00		€ 8.690,00	€ 6.083,00
Basketbalvereniging	€ 12.798,00		€ 60.942,86	€ 48.144,86

3.4. Indirecte subsidies voor beheer en exploitatie gemeenschapshuizen:

In tabel 5 zijn de subsidies opgenomen die we momenteel verstrekken aan Vierbinden en firma Gerrits voor het beheer van de gemeenschapshuizen. Indien de volledige accommodatiekosten als indirecte subsidie voor het beheer zouden worden aangemerkt geeft dit het volgende beeld. Opvallend daarbij is dat de beheerskosten van Vierbinden 38,5 % van de totale kosten omvatten, terwijl diezelfde kosten bij de firma Gerrits 17,4% zijn.

Tabel 5.

Subsidies en kosten exploitatie gemeenschapshuizen	Subsidie 2019	Totaal	
		indirecte subsidie	directe + indirecte subsidie 2019
subsidies Vierbinden beheer:			
Ontmoetingscentrum	€ 65.337,00	€ 172.081,00	€ 237.418,00
Dorpshuis Lieshout	€ 92.795,00	€ 100.029,00	€ 192.824,00
Buurthuis Mariahout	€ 56.018,00	€ 69.962,00	€ 125.980,00
	€ 214.150,00	€ 342.072,00	€ 556.222,00
De Dreef			
subsidie beheerder			
Sporthal doorbelasting 35%	€ 11.526,00	€ 59.488,00	€ 71.014,00
Sociaal Cultureel werk 40%	€ 13.172,00	€ 59.644,00	€ 72.816,00
Jeugwerk 15%	€ 4.946,00	€ 22.366,00	€ 27.312,00
Brandweer 10%	€ 3.293,00	€ 14.811,00	€ 18.104,00
	€ 32.937,00	€ 156.309,00	€ 189.246,00

4. Samenvatting belangrijkste conclusies

- De totale indirecte kosten (subsidies) bedragen € 575.460,- en bedragen afgerond 13% van het totaalbedrag aan verstrekte subsidies te weten € 3.855.168,-.
- Circa 57% van de indirecte kosten zijn accommodatiekosten en hebben te maken met het gebruik van gemeentelijke accommodaties zoals buitensportaccommodaties, gemeenschapshuizen, sporthallen en gymzalen.
- Voor de sporthallen en gymzalen zijn de huurinkomsten gemiddeld 32% van de totale kosten.
Deze inkomsten bestaan uit huur door sportverenigingen, vergoeding vanuit onderwijs en opbrengsten uit de kantine. Alleen uit huur aan sportverenigingen is de dekking gemiddeld 19%.
Indien de vergoedingen uit onderwijs en opbrengsten kantine gelijk zouden blijven, dan zou de huur van de sporthal verdrievoudigd moeten worden om te komen tot een kostendeekkende huur.
- De dekking voor de sportparken is gemiddeld 18% dus nagenoeg gelijk aan de huuropbrengsten bij de sporthallen.
- De kosten van beheer van de gemeenschapshuizen lopen erg uiteen. Voor Vierbinden bedraagt de subsidie voor de kosten van beheer en exploitatie van het Ontmoetingscentrum Beek en Donk, het Dorpshuis in Lieshout en het Buurthuis in Mariahout 38,5% van de totale exploitatiekosten. De kosten van beheer van de firma Gerrits die de MFA de Dreef in Aarle-Rixtel beheert en exploiteert, bedragen 17,4% van de totale kosten.

Bijlage.

- excelbestand waarin bovenstaande gespecificeerd wordt aangegeven.

Opsteller: J.van den Berg, afdeling beleid en projecten.